

L'ETNO. Museu Valencià d'Etnologia | 2025
2 i 3 d'abril / 2 y 3 de abril de 2025

**Iniciatives museístiques
i atenció sanitària:
reptes i oportunitats
d'una relació
en construcció**

***Iniciativas museísticas
y atención sanitaria:
retos y oportunidades
de una relación
en construcción***

L'ETNO

Iniciatives museístiques i atenció sanitària: reptes i oportunitats d'una relació en construcció *Iniciativas museísticas y atención sanitaria: retos y oportunidades de una relación en construcción*

El paper dels museus com a agents de canvi social no és un element nou en els discursos dels professionals de la museologia. No obstant això, durant els últims anys estem assistint a un nou impuls de la presentació del museu com una institució capaç d'aportar i transformar la societat des d'una varietat de perspectives creixent. El camp de la salut i el benestar n'és una.

En el recent informe del 2022, *Culture's Contribution to Health and Well-Being*, dut a terme pel consorci CultureForHealth, s'afirma que a la Unió Europea hi ha una conscienciació cada vegada més àmplia sobre la funció de la cultura i les arts en la millora de la salut i el benestar, tant a escala individual com col·lectiva. Així mateix, se sosté que els museus i els espais culturals poden exercir un paper fonamental a l'hora de promoure aquest camp de col·laboració entre la cultura i la salut. Entre les recomanacions que proposen, basades en la investigació que s'ha dut a terme, s'apunta al fet que les autoritats politicoadministratives secunden o faciliten programes que promoguen, impulsen i consoliden els vincles entre els sectors culturals i sanitaris. Cal recordar que l'OMS defineix la salut com un «estat de complet benestar físic, mental i social, i no simplement l'absència de malalties o afeccions», de manera que fonamenta fermament la salut en la societat i la cultura.

Prenent eix marc com a base, estes jornades perseguixen un doble objectiu: en primer lloc, proporcionar una visió panoràmica i actualitzada de les formes de col·laboració entre el camp de la salut i el dels museus en diferents països i regions; en segon lloc, activar un debat que reflexione sobre els reptes i les oportunitats de la col·laboració entre dos camps tan diversos i complexos com la salut i la cultura.

El papel de los museos como agentes de cambio social no es un elemento nuevo en los discursos de los profesionales de la museología. Durante los últimos años estamos asistiendo a un nuevo impulso de la presentación del museo como una institución capaz de aportar y transformar la sociedad desde una creciente variedad de perspectivas. El campo de la salud y el bienestar es una de ellas.

*En el reciente informe del 2022, *Culture's Contribution to Health and Well-Being*, llevado a cabo por el consorcio CultureForHealth, se afirma que en la Unión Europea existe una concienciación cada vez más amplia sobre la función de la cultura y las artes en la mejora de la salud y el bienestar, tanto a nivel individual como colectivo. Asimismo, se sostiene que los museos y los espacios culturales pueden desempeñar un papel fundamental a la hora de promocionar este campo de colaboración entre la cultura y la salud. Entre las recomendaciones que proponen, en base a la investigación llevada a cabo, se apunta a que las autoridades político-administrativas apoyen o faciliten programas que promuevan, impulsen y consoliden los vínculos entre los sectores culturales y sanitarios. Hay que recordar que la OMS define la salud como un «estado de completo bienestar físico, mental y social, y no simplemente la ausencia de enfermedades o dolencias», arraigando así la salud firmemente en la sociedad y la cultura.*

En base a ese marco, estas jornadas persiguen un doble objetivo: en primer lugar, proporcionar una visión panorámica y actualizada de las formas de colaboración entre el campo de la salud y el de los museos en diferentes países y regiones; en segundo lugar, activar un debate que reflexione sobre los retos y las oportunidades de la colaboración entre dos campos tan diversos y complejos como la salud y la cultura.

Paco Teruel Machí

Diputat de l'Àrea de Cultura de la Diputació de València

Immaculada González Martorell

Diputada de l'Àrea de Benestar i Inclusió Social de la Diputació de València

Joan Seguí Seguí

Director de L'ETNO

I COMITÉ D'ORGANITZACIÓ / COMITÉ DE ORGANIZACIÓN

Iñaki Arrieta Urtizberea,

Euskal Herriko Unibertsitatea, UPV/EHU

Francesc Cabañes Martínez, L'ETNO

Rosa Martí Pérez, L'ETNO

Alfredo Ribelles, Hospital de Salut Mental Provincial

I COMITÉ CIENTÍFICO / COMITÉ CIENTÍFICO

Jordi Abella, Ecomuseu de les Valls d'Àneu

Alejandra Canals Ossul, Universitat de Barcelona

Pauline Chaboussou, Conseil départemental de l'Ariège

Liliane Cuesta Davignon, Museo Nacional de Cerámica y Artes Suntuarias González Martí

Marie-Carmen García, Université Claude Bernard Lyon 1

Elodia Hernández León, Universidad Pablo de Olavide

Magdalena Mieri, National Museum of American History, Smithsonian Institution

Fabien Van Geert, Université Sorbonne Nouvelle-Paris 3

Mathieu Viau-Courville, Université de Lorraine-Metz

Elena Mut, Universitat de València

Xavier Roigé, Universitat de Barcelona

Programa

---

2 d'abril / de abril. Lloc / Lugar: L'ETNO. València

09.00 RECEPCIÓ I ACREDITACIÓ / *RECEPCIÓN Y ACREDITACIÓN*

09.30 PRESENTACIÓ I BENVINGUDA / *PRESENTACIÓN Y BIENVENIDA*

- **Paco Teruel Machí**, diputat de l'Àrea de Cultura de la Diputació de València
- **Immaculada González Martorell**, diputada de l'Àrea de Benestar i Inclusió Social de la Diputació de València
- **Joan Seguí**, director de L'ETNO
- **Iñaki Arrieta Urtizberea**, Euskal Herriko Unibertsitatea, UPV/EHU

09.45 «ARTE Y SALUD. CUANDO LOS MUSEOS CURAN, MUSEOTERAPIA»**

- **Nathalie Bondil**, Institut du Monde Arabe

11.00 PAUSA / *PAUSA*

11.30 «EL TRABAJO DE LOS MUSEOS CATALANES PARA MEJORAR EL BIENESTAR DE SU COMUNIDAD»

- **Sonia Blasco**, Servei de Museus i Protecció de Béns Mobles - Generalitat de Catalunya

12.45 «ARTE, MUSEOS Y SALUD MENTAL: TRANSFORMANDO LA SALUD MENTAL COMUNITARIA»

- **Jessica Marian Goodman Casanova**, Hospital Regional Universitario de Málaga

14.00 DESCANS / *DESCANSO*

16.00 CONVERSA: «MUSEUMS, WELLBEING AND INEQUALITIES; CAN MUSEUMS MAKE A DIFFERENCE?»**

Sharon Heal, Museums Association (UK) & **Mark O'Neill**, Research Fellow, Research Centre for Museums & Galleries, University of Leicester (UK)

MODERA: **Joan Seguí**, director de L'ETNO

---

3 d'abril / de abril. Lloc / Lugar: Hospital de Salut Mental Provincial. Bétera

09.15 EIXIDA EN AUTOBÚS CAP A BÉTERA / *SALIDA EN AUTOBÚS HACIA BÉTERA*

Punt de trobada / *Punto de encuentro*: IVAM. C/ Guillem de Castro, 118. València.

10.00 «LA CULTURA BENEFICIA SERIAMENTE LA SALUD»

- **Juan Alberto García de Cubas**, Cultura en Vena

11.15 PAUSA / *PAUSA*

11.45 «¿CULTURA Y SALUD? UN DIÁLOGO INTERSECTORIAL»

- **Noemí Ávila**, Universidad Complutense de Madrid

13.00 TAULA REDONA: EXPERIÈNCIES / *MESA REDONDA: EXPERIENCIAS*

- **Elena Rocher**, Las Naves-Ajuntament de València
- **Silvia Alemany**, Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols
- **Juan García Sandoval**, Museo de Bellas Artes de Murcia

MODERA: **Mathieu Viau-Courville**, Université de Lorraine-Metz

14.00 PONÈNCIA / *PONENCIA*

- **Humberto Echevarría**, Hospital de Salut Mental Provincia

14.30 CLOENDA. Posada en comú de les conclusions de les Jornades / *CLAUSURA. Puesta en común de las conclusiones de las Jornadas*

RELATORA: **Sara Sierra**, Universitat de València

15.00 DINAR GRUPAL A BÉTERA / *COMIDA GRUPAL EN BÉTERA*

17.00 TORNADA EN AUTOBÚS A VALÈNCIA / *REGRESO EN AUTOBÚS A VALENCIA*

---

* Servici de traducció simultània francès-castellà / *Servicio de traducción simultánea francés-castellano.*

** Servici de traducció simultània anglès-castellà / *Servicio de traducción simultánea inglés-castellano.*

Iniciatives museístiques i atenció sanitària: reptes i oportunitats d'una relació en construcció

Iniciativas museísticas y atención sanitaria: retos y oportunidades de una relación en construcción

L'ETNO, MUSEU VALENCIÀ D'ETNOLOGIA. 2 i 3 D'ABRIL DE 2025 / 2 y 3 DE ABRIL DE 2025

INFORMACIÓ IMPORTANT / INFORMACIÓN IMPORTANTE

La jornada es desenvolupa en dos espais diferents, a L'ETNO i a l'Hospital de Salut Mental Provincial a Bétera. A les instal·lacions de Bétera per a la sessió del dijous 3 d'abril s'accedirà únicament mitjançant els autobusos que l'organització posarà a disposició de les persones que participen en les jornades.

La jornada se desarrolla en dos espacios diferentes, en L'ETNO y en el Hospital de Salud Mental Provincial en Bétera. A las instalaciones de Bétera para la sesión del jueves 3 de abril se accederá únicamente mediante los autobuses que la organización pondrá a disposición de las personas que participan en las jornadas.

INFORMACIÓ GENERAL / INFORMACIÓN GENERAL

Espais de les Jornades / Espacios de las Jornadas

Dimecres 2 d'abril / Miércoles 2 de abril: L'ETNO, Museu Valencià d'Etnologia. Carrer Corona, 36, València.

Dijous 3 d'abril: Hospital de Salut Mental Provincial a Bétera /
Jueves 3 de abril: Hospital de Salud Mental Provincial en Bétera

Destinataris: estudiants i professionals de cultura, museus, patrimoni i salut
Destinatarios: estudiantes y profesionales de cultura, museos, patrimonio y salud

Inscripció i acreditació / Inscripción y acreditación

El personal de l'Administració local i els càrrecs electes s'hi inscriuran a través de la pàgina web del Servei de Formació de la Diputació de València: <http://www.dival.es/formacion>. En esta pàgina, s'ha d'accedir a Teletramitació. Les persones assistents rebran un certificat de participació de 15 h. Per a obtenir el certificat cal assistir a totes les sessions de les jornades. **Termini d'inscripció:** fins al 10 de març de 2025.

La resta de participants s'hi inscriuran a través de letno.es o remetent la fitxa d'inscripció a letno@dival.es. Les persones assistents rebran un justificant d'assistència de 15 h. Per a obtenir el justificant cal assistir a totes les sessions de les jornades. **Termini d'inscripció:** del 10 al 30 de març de 2025

El personal de la Administración local y los cargos electos se inscribirán a través de la página web del Servicio de Formación de la Diputación de Valencia: <http://www.dival.es/formacion>. En esta página, se tiene que acceder a Teletramitación. Las personas asistentes recibirán un certificado de participación de 15 h. Para obtener el certificado se deberá asistir a todas las sesiones de las jornadas. **Plazo de inscripción:** hasta el 10 de marzo de 2025

Los otros participantes se inscribirán a través del formulario web publicado en letno.es o remitiendo la ficha de inscripción a letno@dival.es. Las personas asistentes recibirán un justificante de asistencia de 15 h. Para la obtención del justificante se deberá asistir a todas las sesiones de las jornadas. **Plazo de inscripción:** del 10 al 30 de marzo de 2025

+ INFORMACIÓ / + INFORMACIÓN

L'ETNO, Museu Valencià d'Etnologia C/ Corona, 36, 46003 València · Tel. 963883540 · www.letno.es / letno@dival.es
| TW: @letnomuseu | FB: letnomuseu | IG: letnomuseu | YouTube: muvalenciaetnologia

Àrea de Cultura

Universidad del País Vasco

Euskal Herriko Unibertsitatea

Col·labora / Colabora

